

**amnesty
international**

Dansk Afdeling
Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K

Tlf.: 33 45 65 65
Fax: 33 45 65 66
E-mail: amnesty@amnesty.dk
Web: www.amnesty.dk
Giro: 4078470

Ministeriet for Flygtninge,
Indvandrere og Integration
Lovkontoret
Holbergsgade 6
1057 København K

København, den 24. september 2008.

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Udelukkelse, afvisning m.v. af udlændinge opført på EU's og FN's sanktionslister, videregivelse af oplysninger til anklagemyndigheden med henblik på efterforskning af forbrydelser, udvisning på grund af dom for tilskyndelse til eller offentlig billigelse af terrorrelaterede forbrydelser, gennemførelse af SIS II-forordningen m.v.). J.nr. 2007/4000-97.

Ved brev af 28. august 2008 har Integrationsministeriet anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Indrejsebegrensninger m.v.

Amnesty International har ikke bemærkninger til de dele af udkastet, som altovervejende vedrører spørgsmål om ind- og gennemrejsebegrensninger for udlændinge, som er besluttet af FN og EU, gennemførelse af SIS II-forordningen, optagelse af fingeraftryk og personfotografi m.v. (Det principielle spørgsmål om manglende effektive retsmidler (domstolsprøvelse) for borgere, som mener sig optaget på FN- eller EU-sanktionslister med urette, består dog fortsat.)

Forslag om udvidet adgang til udvisning.

Vedrørende spørgsmålet om at udvide adgangen til udvisning som følge af kriminalitet, skal Amnesty International bemærke, at det som udgangspunkt synes velbegrundet at indføre adgang til udvise personer, som idømmes ubetinget frihedsstraf for tilskyndelse til forbrydelser eller offentlig billigelse af terrorrelaterede forbrydelser efter straffelovens § 136. Når forslaget det imidlertid er hensigten, at der skal kunne udvises uanset længden af den konkrete idømte frihedsstraf og varigheden af udlændingens ophold i Danmark, kan man efter omstændighederne komme i konflikt med det proportionalitetsprincip, som sædvanligvis antages at gælde, når det skal afgøres, om en udvisning kan ske i overensstemmelse med retten til familieliv, jf. artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Forslag om udvidelse af anklagemyndighedens adgang til oplysninger i udlændingesager.

Ved forslaget til ny § 45 c, stk. 2 og 3, i udlændingeloven, om anklagemyndighedens adgang til at indhente – og videregive – fortrolige og rent private oplysninger fra en eller flere asylsager – har

man kopieret den model, som blev anvendt i L 217, lovforslaget, som førte til vedtagelsen af den anden terrorpakke i 2006.

Ved L 217 afskaffede man den beskyttelse, som lå i forvaltningslovens og persondatalovgivningens regler om indhentelse af personlige (fortrolige) og rent private oplysninger fra andre myndigheder.

Hvor PET før vedtagelsen af den anden terrorpakke skulle begrunde anmodningen om adgang til de fortrolige oplysninger om en borger – ved at angive de konkrete samfundsmæssige hensyn, som gjorde en tilsidesættelse af borgerens ret til privatliv nødvendig og velbegrundet – betød terrorpakken, at PET kan nøjes med at angive, at de fortrolige oplysninger formodes at have betydning for sager omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13.

Det fremgik af bemærkningerne, at det tidligere krav om en begrundet mistanke mod en borger nu var ophævet, idet PET end ikke behøver at kende navnet på den mistænkte, men kan anmode om oplysninger på en række ikke-identificerede personer, f.eks. alle mænd, som har henvendt sig til en given myndighed i et givet tidsrum.

Amnesty International udtrykte i 2006 bekymring over, at der ikke længere er administrativ eller judiciel kontrol med PET's indhentelse af personlige og rent private oplysninger om borgerne, og endvidere, at PET's og FE's indbyrdes udveksling af oplysninger eller videregivelse til andre (udenlandske) samarbejdspartnere heller ikke er undergivet nogen form for ekstern kontrol eller tilsyn.

Amnesty International efterlyste særligt en angivelse af de konkrete, praktiske hensyn, som gjorde, at terrorbekæmpelse efter lovforslaget nødvendiggjorde en sådan generel svækkelse af beskyttelsen af borgernes retssikkerhed.

Nærværende forslag er endnu et skridt i en udvikling, hvor man svækker beskyttelsen af borgernes retssikkerhed i kriminalitetsbekæmpelsens navn – her konkret gennem undtagelser til forvaltningslovens og persondatalovens generelle bestemmelser.

Ad forslag til ny § 45 c, stk. 2.

Efter forslaget kan anklagemyndigheden uden angivelse af konkrete mistanker indhente oplysninger fra en eller flere eller grupper af (asyl-)sager, hvis sagerne ”*må formodes at kunne indeholde oplysninger*, som der kan føre til identifikation af *mulige* gerningsmænd til forbrydelser,” se bemærkningerne side 62, (vores kursivering).

Det fremgår videre af bemærkningerne til udkastet, side 62, at udlændingemyndighederne på anklagemyndighedens anmodning skal udlevere grupper af sager, herunder samtlige sagsakter i de pågældende sager, uden at foretage en konkret vurdering af oplysningerne i den enkelte sag.

Endelig fremgår det side 62, at det er betingelse for udlevering af oplysninger i flere sager, eller grupper af sager, at videregivelse af oplysninger *må antages at have betydning* for anklagemyndighedens identifikation af og strafforfølgning af personer, som mistænkes for at have begået i eller uden for Danmark. Anklagemyndigheden må således angive, hvilken konflikt (f.eks. borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien/de etniske udrensninger i Kosovo) der er under efterforskning. Det anføres endelig, at anklagemyndigheden skal kunne afgrænse, hvilken gruppe af personer, der er tale om, f.eks. alle mænd i en bestemt alder indrejst i en bestemt periode fra et bestemt land.

Disse kriterier er så brede, at der ikke kan indfortolkes noget krav om konkret begrundede mistanker som begrundelse for at videregive personlige, rent private oplysninger – og dermed ikke

nogen reel proportionalitetsvurdering - men snarere, at anklagemyndigheden ”kaster nettet ud og ser, hvad der kommer med op.”

- Videregivelse af oplysninger fra asylsager til udenlandske myndigheder.

Den meget vide til at indhente personlige og rent private oplysninger fra asylsager er så meget desto mere bekymrende, derved at anklagemyndigheden – uden nogen form for uafhængig kontrol – kan videregive oplysningerne til udenlandske myndigheder, politi eller anklagemyndighed, som begrundet anmodning med, at der ”eventuelt kan opholde sig en person i Danmark, der mistænkes for alvorlig kriminalitet,” og hvor oplysningerne skal hjælpe til at identificere den pågældende.

Med vedtagelsen af terrorkpakken i 2006 gav man en tilsvarende uovervåget adgang til for PET og FE til at udveksle oplysninger med udenlandske myndigheder. Også den gang udtrykte blandt andre Amnesty International bekymring over de mulige konsekvenser af, at sådanne følsomme oplysninger kunne gå fra Danmarks umiddelbare samarbejdspartnere til myndigheder/efterretningstjenester i udemokratiske samfund, som under dække af kampen mod terror gør op med politiske modstandere.

Denne bekymring er så meget mere åbenbar, når det erindres, at de oplysninger, der er tale om i nærværende udkast, hidrører fra asylsager, d.v.s. som altovervejende hovedregel personer, som er flygtet fra deres oprindelsesland af frygt for overgreb fra det pågældende lands myndigheder.

Amnesty International skal på den baggrund fraråde, at de pågældende sager/oplysninger kan videregives uden nærmere betingelser end de angivne, og uden at der består en pligt til at underrette og eventuelt høre de personer, hvis sager der er tale om. I yderste konsekvens kan en sådan videregivelse af oplysninger i sig selv føre til, at de berørte personer eksponeres på en måde, som fører til, at de risikerer forfølgelse af deres hjemland ved en eventuel tilbagevenden.

Ad forslag til ny § 45 c, stk. 3.

Forslaget til ny § 45 c, stk. 3, som vedrører indhentelse af personlige og rent private oplysninger fra en eller flere/grupper af asylsager – uden indhentelse af samtykke fra de pågældende udlændinge (i praksis: asylansøgeren) – giver på samme måde som forslaget til ny stk. 2, udlændingemyndighederne pligt til at udlevere oplysninger/sager uden at foretage en konkret vurdering af oplysningerne i den enkelte sag.

Denne bestemmelse skal efter sit formål fremme arbejdet med at identificere vidner og ofre til en konkret forbrydelse, men som under stk. 2, savnes en reel beskyttelse af de personlige og rent private oplysninger og muligheden for uafhængig kontrol med (nødvendigheden af) videregivelsen.

Med venlig hilsen

Claus Juul
Juridisk konsulent